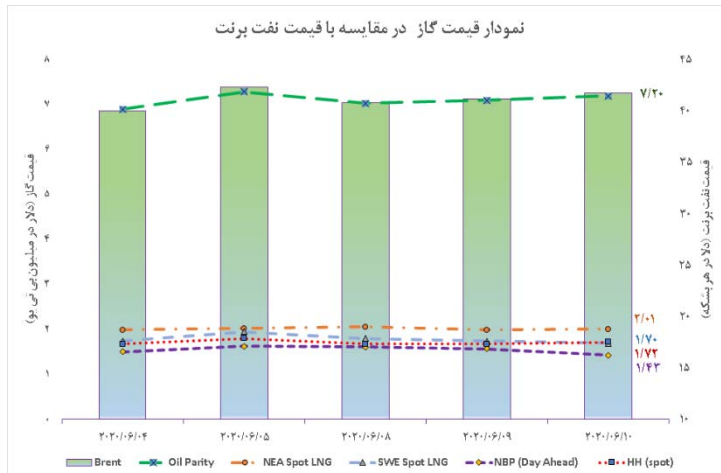

گزارش تحولات بازار گاز

روند قیمت‌ها

در هفته منتهی به دهم ماه ژوئن، قیمت تک‌محموله‌های ال‌ان‌جی در بازار گاز شمال شرق آسیا با ۲ سنت افزایش نسبت به گزارش هفته قبل به ۲/۰۱ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو رسید و در بازار گاز جنوب غرب اروپا نیز قیمت تک‌محموله‌ها با ۵ سنت کاهش نسبت به هفته گذشته به ۱/۷۰ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو تنزل یافت. افزایش اندک قیمت تک‌محموله‌ها برای تحویل در ماه اوت در بازار گاز شمال شرق آسیا با وجود عرضه محموله‌های جدید طی هفته گزارش، به دلیل احتمال ورود تقاضای‌های جدید از سوی مصرف‌کنندگان بویژه خریداران ژاپنی تحت تاثیر پیش‌بینی افزایش گرمای هوا و خریداران با منابع متنوع برای تامین تعهدات کوتاه مدت بوده است که این امر می‌تواند منجر به پشتیبانی و افزایش قیمت تک‌محموله‌ها در کوتاه مدت در این بازار شود. طبق گزارش موسسه آرگوس، قیمت شاخص تک-محموله‌های این موسسه برای بازار گاز شمال شرق آسیا در ۱۰ ژوئن و تحویل در نیمه اول ماه اوت ۲/۲ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو برآورد شده است. با این حال افزایش عرضه محموله‌ها در منطقه پاسیفیک و آتلانتیک می‌تواند بر تقاضای‌های جدید اثر منفی گذارده و باعث شود تا قیمت تک‌محموله‌ها برای ماه اوت به کمتر از ۲ دلار در هر میلیون

بی‌تی‌یو تنزل یابد. در عین حال با کاهش قیمت گاز در بازارهای اصلی گاز اروپا و افزایش فاصله قیمتی بین دو حوضه پاسیفیک و آتلانتیک، احتمال می‌رود بخشی از محموله‌ها به منظور بهره‌برداری از فاصله قیمتی به بازار شمال شرق آسیا منتقل که با توجه به لغو برداشت و حمل تعدادی از محموله‌های آمریکا توسط خریداران تعداد این محموله‌ها محدود می‌باشد. در

منطقه جنوب غرب اروپا کاهش قیمت گاز در بازار اصلی تی‌تی‌اف باعث کاهش قیمت تک‌محموله‌ها و افزایش تفاوت قیمتی بین دو منطقه پاسیفیک و آتلانتیک شد. با توجه به سطوح بالای ذخیره سازی گاز در کشورهای منطقه شمال غرب اروپا و کاهش مصرف گاز در بخش نیروگاهی برای مصارف برودتی، انتظار می‌رود تقاضای بازارهای اصلی گاز این منطقه برای خرید تک‌محموله‌ها کاهش یابد که این امر می‌تواند منجر به کاهش سطوح ذخیره سازی گاز در کشورهای این منطقه که به بالاترین سطح مشاهده شده تاکنون افزایش یافته است (۶۷ درصد از کل ظرفیت ذخیره سازی) شود.

افزایش واردات ال ان جی کشورهای منطقه جنوب شرق آسیا

در چهار ماه ابتدائی سال ۲۰۱۹ واردات ال ان جی اغلب کشورهای بزرگ وارد کننده ال ان جی در منطقه شمال شرق آسیا در پی شیوع ویروس کرونا نسبت به زمان مشابه سال قبل به میزان قابل ملاحظه‌ای کاهش یافت و منجر به افزایش مازاد عرضه و کاهش سقوط قیمت تک‌محموله‌ها در بازار این منطقه شده است. اما واردات ال ان جی کشورهای منطقه جنوب شرق آسیا شامل مالزی، سنگاپور و تایلند طی همین مدت افزایش یافته و از عوامل مهم بهبود وضعیت بازار گاز و کاهش مازاد عرضه در منطقه آسیا بوده است. طی این دوره و علی‌رغم شیوع ویروس کرونا، واردات ال ان جی کشورهای جنوب شرق آسیا با ۳۵ درصد افزایش نسبت به زمان مشابه سال قبل به ۴/۲۵ میلیون تن افزایش یافته است.

در چهار ماه ابتدائی سال ۲۰۱۹ واردات ال ان جی اغلب کشورهای بزرگ وارد کننده ال ان جی در منطقه شمال شرق آسیا در پی شیوع ویروس کرونا نسبت به زمان مشابه سال قبل کاهش یافته و باعث افزایش مازاد عرضه و کاهش سقوط قیمت تک-محموله‌ها در بازار این منطقه شده است.

واردات ال ان جی جنوب شرق آسیا (هزار تن)			
تغییر درصد	چهار ماه	چهار ماه	
سال-به-سال	ابتدای سال	ابتدای سال	
	۲۰۱۹	۲۰۲۰	
تایلند	۱۶۰۰	۲۰۶۸	۲۹/۳
سنگاپور	۱۰۶۰	۱۳۳۰	۲۵/۵
مالزی	۴۹۱	۸۵۴	۷۴/۷
کل	۳۱۵۱	۴۲۵۲	۳۵
منبع: ورد گس اینتلیجنس			

همانگونه که در جدول فوق نشان داده شده است واردات هر سه کشور این منطقه نسبت به زمان مشابه سال قبل تحت تاثیر کاهش قابل ملاحظه قیمت‌های گاز در جهان افزایش یافته است. با وجود اینکه واردات کشورهای منطقه شمال شرق آسیا طی همین مدت ۶۵ میلیون تن بوده است، اما انتظار نمی‌رود تقاضای این کشورها بدلیل اعمال قرنطینه و به طول کشیدن بهبود وضعیت اقتصادی آنها در کوتاه مدت با رشد قابل توجه‌ای مواجه شود و در این شرایط رشد واردات منطقه جنوب شرق آسیا ضعف تقاضا از سوی کشورهای بزرگ وارد کننده ال ان جی در منطقه آسیا را تا حدودی جبران خواهد نمود. در عین حال افزایش واردات ال ان جی کشورهای منطقه جنوب شرق آسیا تحت تاثیر اتخاذ سیاست‌های دولت‌های این کشورها برای آزاد سازی بازارهای داخلی و افزایش تعداد شرکت‌های وارد کننده ال ان جی با توجه به قیمت پائین تک‌محموله‌ها در بازار بوده است.

در عین حال افزایش واردات ال ان جی کشورهای منطقه جنوب شرق آسیا تحت تاثیر اتخاذ سیاست‌های دولت‌های این کشورها برای آزاد سازی بازارهای داخلی و افزایش تعداد شرکت‌های وارد کننده ال ان جی با توجه به قیمت پائین تک‌محموله‌ها در بازار بوده است.

اهمیت نقش کشورهای منطقه جنوب شرق آسیا برای جذب مازاد عرضه در بازار آسیا در حالی است که سطوح ذخیره سازی گاز در کشورهای ژاپن، کره جنوبی و منطقه اروپا به بالاترین سطوح مشاهده شده تاکنون رسیده است و واردات ال ان جی کشورهای منطقه شمال شرق آسیا طی این مدت نسبت به زمان مشابه سال قبل صرفاً ۳ درصد افزایش یافته است. این امر سبب شده است تا ظرفیت تبدیل مجدد به گاز در منطقه جنوب شرق آسیا روندی صعودی یافته و به ۱/۲ میلیون تن افزایش یابد. افزایش واردات این منطقه در شرایطی است که کشورهای این منطقه تا مدت‌ها با چالش‌هایی نظیر قیمت ارزانتر زغال سنگ، عدم وجود زیرساخت‌های انتقال و ذخیره سازی و مقررات محدود کننده مواجه بوده‌اند. در سال ۲۰۱۹ واردات ال ان جی سه کشور مهم این منطقه با ۳۰ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۸ به ۱۱ میلیون تن در سال رسید.

کاهش قیمت تک‌محموله‌ها و افزایش مزیت رقابتی گاز نسبت به زغال سنگ محرک و عامل اصلی افزایش واردات کشورهای منطقه جنوب غرب آسیا می‌باشد. با توجه به محدودیت ذخیره سازی گاز در کشورهای این منطقه و احتمال صعود قیمت گاز، به نظر می‌رسد رشد واردات ال ان جی این منطقه کوتاه مدت بوده و باعث شود تا مصرف زغال سنگ به دلیل قیمت پائین تر مجدداً افزایش یابد.

واردات گاز ترکیه

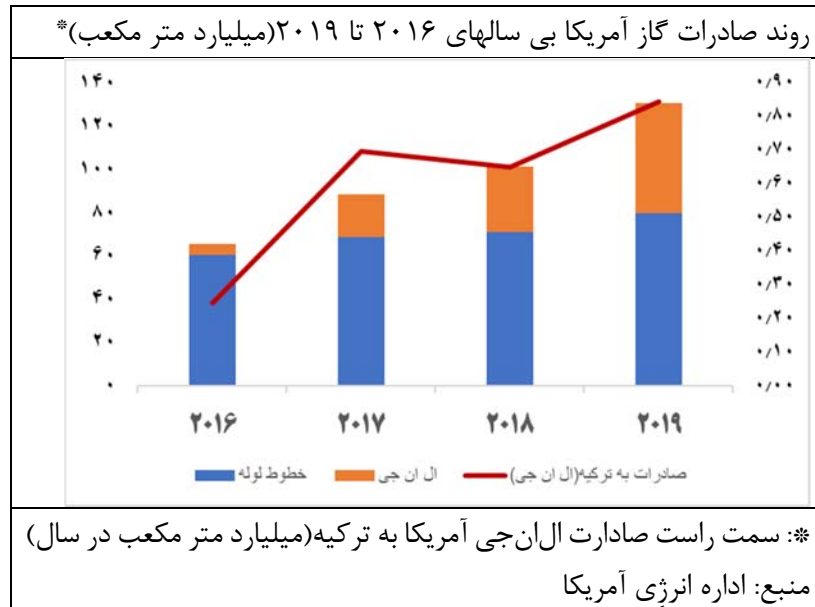
واردات ال ان جی ترکیه از آمریکا طی چهار ماه گذشته نسبت به زمان مشابه سال قبل با ۴ برابر افزایش به ۱/۳۴ میلیارد متر مکعب افزایش یافت. افزایش واردات ال ان جی ترکیه همزمان با کاهش واردات گاز از طریق خط لوله از روسیه و ایران بوده است. طی این مدت سهم شرکت گازپروم از صادرات گاز به ترکیه از ۳۲ درصد به ۱۰ درصد کاهش یافته است. به نظر می‌رسد بروز تنش‌های سیاسی بین ترکیه و روسیه بر سر سوریه و لیبی از عوامل تمایل ترکیه برای کاهش واردات گاز از روسیه می‌باشد. در عین حال طبق اعلام مقامات ترکیه، واردات گاز این کشور از ایران نیز طی این مدت با ۱۵ درصد کاهش به ۲ میلیارد متر مکعب تنزل یافته است. بروز مشکل در خط لوله انتقال گاز به ظرفیت ده میلیارد متر مکعب در سال و قطع جریان گاز، عامل کاهش میزان واردات گاز طی این دوره می‌باشد. همچنین واردات گاز از ترکیه در این مدت از آذربایجان افزایش یافته و واردات گاز این کشور از آذربایجان در ماه مارس معادل ۲۵ درصد از کل واردات گاز ترکیه در این ماه بوده است.

با توجه به وجود مازاد عرضه در بازار و قیمت‌های پائین کنونی افزایش واردات ال ان جی ترکیه از آمریکا، برای تولید کنندگان ال ان جی آمریکا فرصت مناسبی را فراهم نموده است. طبق اطلاعات اداره انرژی آمریکا، صادرات گاز آمریکا در سال ۲۰۱۹ با ۳۰ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۸ به ۱۳۰ میلیارد متر مکعب افزایش یافت و سهم ال ان جی در صادرات این کشور روندی صعودی داشته است.

در سال ۲۰۱۹ واردات ال ان جی سه کشور تایلند، مالزی و سنگاپور در منطقه جنوب شرق آسیا با ۳۰ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۸ به ۱۱ میلیون تن در سال رسید.

کاهش قیمت تک‌محموله‌ها و افزایش مزیت رقابتی گاز نسبت به زغال سنگ محرک و عامل اصلی افزایش واردات کشورهای منطقه جنوب غرب آسیا می‌باشد.

واردات ال ان جی ترکیه از آمریکا طی چهار ماه گذشته نسبت به زمان مشابه سال قبل با ۴ برابر افزایش به ۱/۳۴ میلیارد متر مکعب افزایش یافت.

همزمان با افزایش صادرات ال ان جی آمریکا به ترکیه، واردات ال ان جی این کشور از آمریکا افزایش یافته و ترکیه به پنجمین وارد کننده ال ان جی از آمریکا تبدیل شده و برای اولین بار سهم ال ان جی در واردات گاز ترکیه به بیش از واردات از طریق خطوط لوله افزایش یافته است.

همانگونه که در شکل فوق نشان داده شده است، همزمان با افزایش صادرات ال ان جی آمریکا، واردات ال ان جی ترکیه از این کشور نیز افزایش یافته و با افزایش میزان واردات ال ان جی در چهار ماه ابتدائی سال ۲۰۲۰، ترکیه به پنجمین وارد کننده ال ان جی از آمریکا تبدیل شده و برای اولین بار سهم ال ان جی در واردات گاز ترکیه به بیش از واردات از طریق خطوط لوله افزایش یافته است. با این حال، کاهش قیمت تکمحموله های ال ان جی نیز می تواند انگیزه ترکیه برای کاهش واردات گاز از طریق خطلوله از روسیه و ایران باشد. در حال حاضر قیمت تکمحموله های ال ان جی در منطقه آسیا به دلیل ضعف تقاضا و کاهش فعالیت های اقتصادی جهان تحت تاثیر ویروس کرونا به کمتر از ۲ دلار در هر میلیون بی تی یو تنزل یافته است. این امر باعث شده است تا آذربایجان برای مذاکره مجدد با ترکیه بر سر قیمت گذاری مجدد گاز اظهار تمایل نماید.

تاسیس شرکت پایپ چاینای چین

تاکنون زیرساخت های نفت و گاز بخش میان دستی (پایانه های واردات ال ان جی و خطوط لوله انتقال) چین تحت سلطه شرکت های دولتی بوده که این امر مانع از آزادسازی بازار زنجیره تأمین انرژی در این کشور شده است. در سال ۲۰۱۴، چین یک دوره آزمایشی پنج ساله را با هدف افزایش امنیت عرضه گاز و بهبود بهره وری از طریق امکان دسترسی اشخاص ثالث به این زیرساخت ها آغاز نمود. مقررات دسترسی اشخاص ثالث به این زیرساخت ها در ماه فوریه ۲۰۱۴ اعلام و براساس آن بهره برداران خطوط لوله گاز موظف شدند در صورت وجود ظرفیت اضافی در خط لوله، به صورت عادلانه دسترسی اشخاص ثالث را به این ظرفیت تأمین نمایند.

در سال ۲۰۱۴، چین یک دوره آزمایشی پنج ساله را با هدف افزایش امنیت عرضه گاز و بهبود بهره وری از طریق امکان دسترسی

در دسامبر ۲۰۱۹، چین شرکت ملی خطوط لوله انتقال نفت و گاز را تحت عنوان "پایپ‌چاینا" و با هدف تقویت رقابت در بازار تأسیس نمود. این شرکت امکان دسترسی عادلانه سایر سرمایه‌گذاران به زیرساخت‌ها را که در گذشته عمدتاً در اختیار سه شرکت ملی نفت چین ("سینوپک"، "سی‌ان‌اواسی" و "پتروچاینا") بود، را فراهم نموده و مدیریت زیرساخت‌های خط لوله این کشور و برخی از مخازن ذخیره‌سازی زیرزمینی گاز طبیعی و همچنین چندین پایانه دریافت ال‌ان‌جی را برعهده دارد. تأسیس این شرکت اقدامی مهم در راستای تعمیق اصلاحات و تأمین پایدار و مطمئن گاز در بازار به حساب می‌آید و این شرکت مسئولیت سرمایه‌گذاری، ساخت و اتصال خطوط لوله اصلی نفت و گاز را بر عهده خواهد داشت که باعث ایجاد شبکه یکپارچه خط لوله در این کشور خواهد شد. این شرکت ضمن در اختیار قراردادن زیرساخت‌های نفت و گاز به اشخاص ثالث به صورت منصفانه و قانونمند، ساخت‌وسازهای شبکه خط لوله را نیز سرعت خواهد بخشید. انتظار می‌رود با تأسیس این شرکت، روند بهره‌برداری از زیرساخت‌های گازی تسریع و نرخ بهره‌وری افزایش یابد.

اشخاص ثالث به زیرساخت-های نفت و گاز در بخش میان دستی را آغاز نمود.

شرکت ملی خطوط لوله انتقال نفت و گاز با هدف تقویت رقابت در بازار تأسیس گردیده است و این شرکت مدیریت زیرساخت-های خط لوله و برخی از مخازن ذخیره‌سازی زیرزمینی گاز و چندین پایانه دریافت ال‌ان‌جی را برعهده خواهد داشت.

کاهش مصرف گاز در بخش نیروگاهی هند در ماه آوریل

تقاضای گاز هند در بخش نیروگاهی در ماه آوریل روندی کاهشی را از خود نشان داده است. در این رابطه تقاضای گاز خوراک واحدهای نیروگاهی این کشور جهت تبدیل به جریان الکتریسیته در ماه آوریل سال جاری و در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته به میزان ۴۲۰ میلیون متر مکعب کاهش یافته است و به ۳/۹۱ میلیارد متر مکعب رسیده است. لازم به ذکر است با توجه به شیوع ویروس کرونا و همه‌گیری گسترده آن در هند به نظر می‌رسد تقاضا برای مصرف گاز منجر به کند شدن رشد مصرف گاز در بخش صنعتی و در نتیجه کاهش تقاضا برای محموله‌های ال‌ان‌جی در این کشور گردیده است. علاوه بر این تقاضای گاز جهت بخش خانگی نیز در مدت زمان مذکور به میزان ۳۸۰ میلیون متر مکعب کاهش یافته است. با توجه به اینکه تقاضای گاز جهت خوراک نیروگاه‌های تولید برق کاهش یافته است و میزان کاهش آن در مصارف خانگی معادل ۲۱۸ میلیون متر مکعب می‌باشد و همچنین خوراک گاز نیروگاه‌های تولید برق در ماه آوریل ۷۵۸ میلیون متر مکعب گزارش گردیده است. شایان ذکر است که در ماه مذکور تقاضای گاز در بخش صنعت با رشد اندکی همراه بوده است و از ۲/۶۱ میلیارد متر مکعب در ماه مارس به ۲/۷۷ میلیارد متر مکعب در ماه آوریل رسیده است.

شیوع ویروس کرونا و همه‌گیری گسترده آن در هند به منجر به کند شدن رشد مصرف گاز در بخش صنعتی و در نتیجه کاهش تقاضا برای محموله‌های ال‌ان‌جی در این کشور شده است.

کاهش تولید ال‌ان‌جی آمریکا

میزان گاز ورودی به مجتمع‌های صادرات ال‌ان‌جی آمریکا طی چند هفته گذشته کاهش یافته است. در این رابطه خوراک گاز این مجتمع‌ها به کمتر از ۱۱۲ میلیون متر مکعب تنزل یافته است. این در حالی

است که روند تغییرات خوراک گاز به مجتمع های صادراتی این کشور با نوساناتی همراه بوده است و در این ارتباط خوراک ورودی به مجتمع "چنری" ابتدا در هفته منتهی به ۵ ژوئن با کاهش مواجه گردید اما در تاریخ ۸ ژوئن افزایش اندکی را نشان داد. علاوه بر این مجتمع "سابین پس" آمریکا در واحد های شماره ۱ و ۴ با کاهش میزان خوراک ورودی و در واحدهای تولیدی شماره ۲، ۳ و ۵ با کاهش ظرفیت عملیاتی مواجه بوده است. این در حالی است که بنظر می رسد تولید گاز در آمریکا و صادرات آن در تابستان سال جاری به علت لغو ارسال برخی از محموله های ال ان جی با کاهش مواجه شوند و علاوه بر آن قیمت های پایین گاز نیز برای افزایش تولید گاز و صادرات کافی نباشد. در نتیجه می توان گفت که شیوع ویروس کرونا و تنزل رشد اقتصادی بر فعالیت شرکت های تولید گاز آمریکا که عمدتاً رفتارشان مبتنی بر سازوکار مقایسه با کشورهایی که صنایع انرژی را مورد حمایت قرار می دهند خواهد داشت.

شیوع ویروس کرونا و تنزل رشد اقتصادی آثار منفی بیشتری بر فعالیت شرکت های تولید گاز آمریکا که عمدتاً رفتارشان مبتنی بر سازوکار بازار می باشد در مقایسه با کشورهایی که صنایع انرژی را مورد حمایت قرار می دهند خواهد داشت.

آدرس اینترنتی نشریه

[Www.opec.mop.ir](http://www.opec.mop.ir)

مدیریت کل امور اوپک

و روابط با مجامع انرژی